

*A lesből támadó
oroszlán a jelen szimbóluma;
a prédáját elhurcoló farkas
jelképezi a múltat, ami megfoszt
minket az emlékeinktől;
a gazdája talpát nyaló kutya
pedig a jövő, s hiú reményekkel
kecsegtet.*

Macrobius

*A nyelv alapvetően
a tények megerősítésére,
vagy azok letagadására
szolgál.*

Bertrand Russell

1.

az esküvő

ALICE ÚGY ÉREZTE, MINTHA LEBEGNE, mintha úszna álmában. Jelen esetben persze minden olyan hasonlat, amely ezt a lebegés-érzést kívánná szavakba önteni, túlon túl földhözragadt. Egy pillanatra megfeledkezett magáról; szíve, mintegy jelezve a pillanat nagyságát, szinte megállt. Alice továbbra is ezt a kolibrirepülés-hasonlatot dédelgetve magában, mély lélegzetet vett, és ez a két szó buggyant ki az ajkán: „Kedd van!” Ez volt az egyetlen dolog, amire gondolni tudott, amellyel eggyé olvadt, amellyé ebben a pillanatban ő maga is átlényegült. Elérkezett hát ez a nap is! Az illathoz pedig kezdett hozzászokni.

Levegőt beszívni, levegőt kifújni. Visszatartott lélegzet, ünnepélyesen szurkáló alhasi fájdalom, szikrázó, arany napfényben úszó lég, ágyneműre pottyanó izzadságcseppek... Két pont jelent meg a szeme előtt. A belélegzésre már kényszerítenie kellett magát. Kételyek gyötörték. Nem volt egészen biztos abban, hogy a szorosán zárt szemhéjai mögött táncoló két pontnak vajon a szemizmok összeszorítása, és azok retinára gyakorolt nyomása-e az oka, vagy inkább valami más, például... *valami*

metafizikus jelenség? Rövid tünődés után Alice a második lehetőség mellett döntött. Befejezte a belégzés-kilégzés ciklust, de annyira már nem bízott magában, hogy meg mert volna mozdulni az ágyban. Feküdt, és lehunyta szeme előtt pontok táncoltak. Az egyik volt a múlt, a másik a jelen. Csak az nem volt teljesen világos, hogy melyik melyik, de mindenesetre érezte, hogy a mai nap a legeslegvalóságosabb, legtökéletesebb és bizonyára a legillatosabb nap, amit valaha megélt. Csak ebben a pillanatban eszmélt rá. „Igen! Hát persze – az illat!” Ha most nem az ágyon fekédné, bizonyosan beleszédülne ebbe az illatba. Az illat! Az illat ébresztette fel! Vagy ha nem az, akkor nyilván a zene, amely a szomszédos szobából szűrődött át. Ebben a pillanatban Alice elvesztette az uralmat a teste felett, megborzongott és mélyet lélegzett. A tüdejébe akarata ellenére a kívánnál nagyobb mennyiségű levegő áradt, több annál, mint amennyit szeretett volna, és mint amiről úgy gondolta, hogy képes elviselni. Megborzongott a félelemtől, de a folyamat újra és újra megismétlődött, olyan volt, mintha fuldokolva, levegő után kapkodva a folyó vizét szippantaná a tüdejébe. Abba hagyta a múlt és a jelen mérlegelését, már úgyis régen elfelejtette, melyik pont mit is jelképez, meg azt is, melyik melyik. Szemhéjának felnyitásával egyidejűleg még valami nyugtató, finom simogatást is észlelt a talpán. A szeme felpattant, a torkából pedig robbanás, csattanás, detonáció, vulkánkitörés, süvítő napszél, lavina, zápor, földrengés, hóihar és így tovább tört fel. Röviden: zokogás. Körülötte, az ágya körül mindenfelé, rózsák heverték. Mindenféle árnyalatú, mindenféle színű, ezerféle illatú virágok. A legsötétebb vöröstől a legvilágosabb rózsaszínig, a barnás, sötétsárgától a legfinomabb pillangóaranyig. Mindenütt rózsák voltak, mintha belőlük lenne a takarója, a paplanja, a fátyla. Betemették, körbeölelték, és nem engedték. És mögöttük, a rózsabirodalom mögött az ajtóban és az ablakpárkányokon liliomok és krizantémok pompáztak. Az egész szoba illatfelhőben úszott. Amerre csak nézett, mindenfelé virágok heverték, és mindenfelé, ameddig csak elért, rózsák. Kedd volt. Az esküvője napja.

A szomszéd szobából zeneszó hallatszott. Ez azt jelentette, hogy az apja már ébren van. Az apa először is ideges volt, ezért is hallgatott zenét ilyen korán reggel. Másodsor, próbált megnyugodni, és ezért a kedvencét, Haydnt hallgatta, nem riadva vissza még attól a kockázattól sem, hogy megkarcolódik a lemez, a keze ugyanis reggelente erősen remegett; harmadszor pedig hallani lehetett, hogy dudorászik, és ez azt jelentette, hogy reggelizik. Alice körülnézett és felült az ágyban. Mindenfelé rózsák heverték és a talpát csiklandozták. És mind friss volt. „Hogyhogy nem hallottam az én drágámat? Hogyhogy aludni hagyott az én gyönyörűségem?” – gondolkodott magában. Kilépett a szobából, és az előszobán keresztül a konyhába lépett.

– Hol van? – kérdezte az apját, aki a konyhában ült és az ablakon át kifelé bámult.

– Hol van? – kérdezte Alice még egyszer.

– A nappaliban ül, vagyis inkább alszik – válaszolta az apja. Alice elindult a nagyszoba felé. A nappaliban ott volt, félig ülő, félig fekvő testhelyzetben Ő.

– Maximilián! – kiáltotta, és még mielőtt Maximilián kinyitotta volna a szemét, ráébredt, hogy az utóbbi néhány hónapban a szókinccse indulatszavakra, eufémizmusokra és birtokos névmásokra, az *enyém, tied, miénk*-re apadt, elsősorban jövő idejű igékkel kiegészülve. Legalábbis így kommentálta az apja. Maximilián kinyitotta a szemét, de előtte még elmosolyodott. Alice meg, habár azt hitte, hogy ennyi hónap elteltével már ellent tud állni a férfi mosolyának, szintén elmosolyodott, még ha a férfi ezt nem is láthatta. Ezután ölelkezés következett.

– Maximilián! – ismételte. – Maximilián! Maximilián, te szent. Maximilián, te fénylő nap! Te császár! Te körmenetek napfénytől ragyogó szentségtartója! Te mindenfelé csillogó, szikrázó napsugár!

Maximilián neve a lány kedve, energiája, fáradsága, boldogsága, hangszálainak teherbírása, frekvenciája és hangszíne szerinti csillogással és szikrával töltődött fel. Attól függően, hogy Alice friss, fáradt vagy boldog hangon ejtette-e ki a nevét, változott a név színe és csillogása is.

Egy lorettói csodanév ez, ebben Alice biztos volt. Olyan, mint a briliáns, kemény, mint az antwerpeni csiszolt gyémánt, fénylő és szerető, arannyal ragyogó és ölelő. Olyan, olyan, olyan... lorettói, vagyis hát mindannyiszor, amikor kimondja az ember, felfénylik egy szentségtartó, mintha a neve egy lenne azoknak a pompájával és magasztosságával, aranyukkal és drága-köveikkel. Anélkül, hogy kinyitotta volna a szemét, a férfi átölelte Alicét.

– Maximilián! – ejtette ki újra a nevét.

– Nem szívesen szólok közbe – szólalt meg az apja a szomszéd szobából.

– Nemcsak, hogy nem szívesen szólok közbe, de egészen kivételesen így is gondolom... itt van az utolsó lehetőség, hogy egy felejthetetlen reggeli költsetek el velem, tisztos szabad ember mívoltotokban, mielőtt anyád megérkezik... Na, feltegyek egy kávét?

Egy pillanat múlva, válaszra sem várva, visszaült a székére, néhányszor hátrafordult az ajtó felé, és odapillantva ellenőrizte, mennyi van még vissza a Haydn-szonátából. Meg akarta előzni azt, hogy bele kelljen hallgatnia a lemez következő darabjába, Beethoven szimfóniájába, amelyet véleménye szerint száznegyven éve túlértékel a közönség. De miért, gondolkodott az apja, miért? Az *Örömóda* miatt? Ha valamivel ez a zenemű kitűnik a többi közül, azon kívül, hogy szimbolikusan mindig ezzel a művel végződik a Prágai Tavasz Fesztivál, akkor az a humor teljes hiánya. Tipikusan német, gondolta, *Örömóda* humor nélkül.

– Illetve spontán humor nélkül – tette hozzá hangosan. – A hangzatos nevű, ámde humor nélküli dolgok, emberek és ideológiák mindig karriert futnak be.

– Mi van apa, mit mondtál? – szólalt meg Alice, aki közben halkán belépett.

– Azt mondtam, hogy nincs benne humor, de ez most mellékes – intett.

– Kérlek, amíg lemegy ez a mű, akartok velem reggelizni? Amíg, amíg az anyád haza nem ér.

– Hát, lehet, még nem tudom – válaszolta Alice. – Megkérdezem Maxot.

Az apja közben felállt és átment a nappaliba, hogy kikapcsolja a lemezjátszót. Mivel nem volt elég fürge, felcsendült a Beethoven-szimfónia.

Az apa óvatosan kikapcsolta a készüléket, és az orra alatt azt morogta:
 – Ezen még Schnabel sem segít. Ez sül ki abból, ha a tehetség aggasztó hiánya és a túlzott patetikusságra való hajlam összetalálkozik egy bonni születésű egyén kezében.

– Ki az a Schnabel? – kérdezte Alice a konyhából.

– Egy nagyon izgalmas zongoraművész, akit azonban ebben a progresszív korban pillanatok alatt tökéletesen el fognak felejteni.

– Aha – mondta Alice, és átszaladt a nappaliba Maximiliánhoz.

– Akarsz apával reggelizni?

– Ez csak tőled függ, Álí, csakis tőled – válaszolta Maximilián.

– Hát akkor legyen – döntött Alice.

Az apja eközben lélekben folytatta az elmélkedést: *„Bezzeg Haydnnak van humorérzéke, Istenem, annak aztán van... meglehet, hogy Mozartnál is több! Csakhogy Haydn német volt, ...vagy osztrák? Ez itt a kérdés. Vagy nem a nemzetiségtől függne a dolog? Nem, az nem valószínű, inkább a hülyeség függvénye lehet. Már a saját vicceimen sem nevetek”*
 – függesztette fel a gondolatmenetet, majd a lemezt gondosan a tokjába csúsztatta, és ment, hogy feltegye a kávénak való vizet.

Amikor Maximilián és Alice odaültek hozzá, Maximilián csak abban reménykedett, hogy leendő apósa nem lötyköli szét az összes kávé a konyhaasztalon. Mindig meglepte, hogy Alice apjánál már ott volt készenlétben egy tiszta konyharuha, amellyel egyúttal fel is törölte az árulkodó foltokat, mintha mi se történt volna. Kezdett hozzászokni ahhoz, hogy leendő apósa mindig mindent kiönt. De már sem az apa, sem az öregek furcsa, kutya-macska házassága nem érdekelte különösebben.

– Honnan szedted ezt a rengeteg rózsát? – kérdezte Alice.

– Titok – válaszolta a férfi.

– Mondd meg, mondd meg, honnan vannak! – ismételte.

– Ez szigorúan titkos információ – válaszolta Max.

– Az illatuk ébresztett föl – mondta Alice.

– Reméltem, hogy így lesz – mondta Maximilián, futva megcsókolta a nyakán, majd nevetni kezdett.

– Alice említette, hogy pár napig Németországban volt. Mi dolga volt arra felé? – szakította félbe az apa.

– A nagybátyámmal volt találkozó – mondta Maximilián.

– És milyen ott az élet? – kérdezte az apa. – Van valami jó is a határ azon oldalán?

– Semmi különös, semmi különös. A nagybátyám felújította a házát és meg akarta nekem mutatni, de körülbelül két nappal az érkezésem előtt eltörte a lábát, így aztán a kórházban látogattam meg. De így is olyannak tűntem, mint valami szegény rokon – mondta Maximilián.

– Hmm – bólintott az apa.

– De – kapcsolódott be a beszélgetésbe Alice – Max azt mondta, hogy késett a vonat.

– Ez igaz – mondta Maximilián –, méghozzá két vonat is késett.

– Szóval Németországban késnek a vonatok! – bólogatott az apa, és egy pillanat múlva hozzátette: – Ez megerősíti a megfigyeléseimet.

– Mivel kapcsolatban? – kérdezte Maximilián.

– Hát, ahogy apa belekezdett, biztos valami pesszimista dolog sült ki belőle – szólt közbe Alice.

– Alapos tanulmányozás után arra a megállapításra jutottam, hogy a helyettes plébánosunk nemcsak hogy nem különleges intelligencia, de teljesen átlagos figura.

– Nem lehet mindenki Einstein, apa – vágott a szavába Alice.

– Persze hogy nem, te jó ég, én magam is egészen egyszerű, átlagos ember vagyok, és egyáltalán nem szégyenkezem miatta, de ő a Jézus Társaság képviselője, vagyis jezsuita, és egy átlagos intelligenciájú jezsuita, ne is haragudj Áli, az ugyanaz, mintha azt mondanám, ostoba jezsuita, és ez rendkívül kellemetlen, mondhatnám megengedhetetlen helyzet. Most mondja meg, Maximilián! – fordult közvetlenül Maximiliánhoz, és számolni kezdte az ujján: – Először is van egy ostoba jezsuitánk, másodszor Németországban késnek a vonatok, most már csak az hiányzik, hogy Angliában megfosszák trónjától a királynőt és kikiáltásuk a köztársaságot. Európában valami nincs rendjén, én mondom nektek, nincs rendjén.

Az előszobaajtó zárjában megfordult a kulcs, kinyílt az ajtó, és két ember hangját lehetett hallani.

– Anya az – mondta Alice Maximiliánnak, és ujjaival beleszántott a férfi hajába. – Mégsem. Van még vele valaki – tette hozzá, felállt és kiment az előszobába.

Az előszobából csoszogás hallatszott, valamint egy férfi és egy nő hangja.

– Áhá, ez a doki lesz – mondta az apa fellelkesülve Maximiliánnak, aki udvariasan felnevetett, anélkül hogy tudta volna, kiről van szó – és Květa – fejezte be a mondatot, és felkelt a székről. A konyhába Alice lépett be és egy férfi, aki egy kicsit fiatalabb volt az apánál. A férfi a bal kezével átölelte Alice derekát, és valamit a fülébe sűgött.

– Szevasz dokikám, tudtam, hogy te leszel az – mondta az apa, és kezet ráztak a doktorral. – Ez itt Maximilián – mutatott rá az apa. Maximilián felkelt és kezet nyújtott a férfinak.

– Én Antonín Lukavský vagyok – mutatkozott be a doktor.

– Vagyis – vágott a szavába Alice – ez itt Tonda bácsi, alias Dottore.

– Igen, ez mind én vagyok – mondta erre a doktor.

– Max – mondta Maximilián.

A konyhába Alice anyja lépett be.

– Szervusz Květa – köszönt az apa.

– Szervusz Josef – válaszolta az anya.

A bácsi még mindig átölelve tartotta Alicét, és mind ő, mind Alice Květát és Josefet nézték.

– Mit csináltál? – kérdezte az anya.

– Hát mit csináltam volna? Rátok vártam.

– És mit hallgattál? – kérdezte az anya, aki közben körbenézett a szobában.

– Azt hiszem Beethovent – mondta Maximilián. – Vagy nem?

– Nem, határozottan nem Beethovent hallgattam, csak még mielőtt kikapcsolhattam volna, elkezdtek játszani. Én Haydnt hallgattam, Maximilián. Josef Haydnt!

– Csak nehogy összekarcold a lemezeidet, ilyen korán reggel! Tudod, hogy reggelente mindig remeg a kezed – aggódott az anya.

– Mellesleg, Maximilián, nincsenek vérrokonságban az Esterházy családdal?

– Nem, nem vagyunk – válaszolta Maximilián. – Az ő gyökereik sokkal régebbre nyúlnak vissza, mint a mieink. Ők szerintem legalább 1238-ig vissza tudják vezetni magukat. Abban az időben, amikor ők már hercegek voltak, mi legfeljebb alattvalók.

– Látod? – csattant fel az anya. – Látod ezt? – ismételte.

– Most meg mit, könyörgök? – szólalt meg Alice.

– Hát ezeket a konyharuhákat! Már megint kilocsálta! Josef, te azokat a lemezeket össze fogod karcolni!

– De hát az ő lemezei, nem? Akkor meg hagyj békén! – mondta Alice.

– Nem te mosod ki, úgyhogy nem kell foglalkoznod vele – mondta az apa az anyának. – Tudja, Maximilián, Haydn ott van eltemetve, tudta ezt?

– Hol?

– Hát, azoknak a birtokán, tudja, várjon csak, hogy is hívják azt a helyet...

– Aztán még összekarcolja nekem ezeket a lemezeket, és én leszek a hibás! És banni fogod – fordult oda Květa Alicéhez és Antonínhoz, de a férfi inkább másfelé nézett.

– Kérlek szépen, egyáltalán ne foglalkozz azzal, mit művelek a lemezeimmel, és egyáltalán nem kell hogy érdekeljen, banni fogom-e vagy sem, mert már nem lakom veled, és nem is tervezem, hogy visszaköltöznék. Úgyhogy légy olyan kedves, és ne foglalkozz velem, Květa! Légy olyan kedves! Igen! Szépen kérlek! Ez kívánság és figyelmeztetés is egyben.

– Aha – mondta Květa –, hát ezt nem tudtam. Én azt hittem, hogy ősszel visszaköltözől, amint befejezed a telken a javításokat.

– Nem költözöm vissza – mondta az apa, és megvonta a vállát.

– Na de... hát ezt nagyon sajnálom.

- Meghiszem azt.
- Hol temették el? – kérdezte Antonín.
- Kit?
- Haydnt.

És amíg Antonín azon mesterkedett, hogy másfelé terelje a szót, Alice kézen fogta az anyját, és bevezette a hálószobába. Az ajtóban megálltak.

– Istenem, ez gyönyörű, Áli! Istenem, de gyönyörű! Mennyi virág, mennyi virág! És ez az illat! Csodálatos! Ez az illat!

Az anya leült az ágyra.

– Jé, és ott még liliumok is vannak, ezek meg ott, hogy is hívják őket...? És honnan szedte őket ilyenkor, márciusban?

– Nem tudom. Sejtelmem sincs – válaszolta Alice. – Nem akarja elárulni, azt mondja, titok. És ha nem akarja elmondani, akkor képtelenség kiszedni belőle. Kénytelen leszek megdolgozni egy kicsit, és talán egy-két hét múlva előáll velem.

– Ó, a szerelem, a szerelem! De hogy is hívják ott azokat a virágokat?

– Melyiket gondolod? – kérdezte Alice, miközben óvatosan, nehogy megszúrja magát, a karjába szedegette fel a rózsákat a szőnyegről. Amikor felnézett, észrevette, hogy az anyja sír. Alice odalépett az ágyhoz, leült mellé, a rózsákat óvatosan a párnára tette a kezéből, és átölelte a mellette gubbasztó anyja vállát.

– Te tudtad, igaz?

– Nem, nem tudtam.

– Ugyan már, Áli...

– Nem tudtam, de sejtettem.

A sírás lassan abbamaradt.

– Micsoda illat! – szólalt meg nemsokára az anya. – De az a fontos, hogy legalább te boldog vagy, kislányom. Legalább te boldog vagy.

– Nem nekem kellene inkább sírnom, ha egyszer ma van az esküvőm? – kérdezte Alice.

Az anya bólintott.

– Na, látod. Mindenüket elvették, de a neveltetést nem tudták elvenni tőlük. Senki sem fogja elhinni! Ennyi rózsá! – Egy pillanatra elhallgatott, aztán hozzátette: – Tényleg nem említette neked?

Alice bizonytalanul megvonta a vállát, és azt mondta: – Gyere, segíts vízbe tenni őket, jó?

A szomszéd szobába közben néhány ember érkezett. Alice két barátnője, a tanú, egy másik nagybácsi és egy nagynéni a változatosság kedvéért Maximilián oldaláról. Alice felvette a menyasszonyi ruháját, és belépett a szobába. Kék kosztümöt, világoskék blúzt és kis kalapot viselt fátyollal. A fehér, habos ruha nem nagyon illett volna ehhez a haladó szellemiségű, reményekkel teli korhoz. A kávé és keksz elfogyasztása, gyors ismerkedés és néhány, az időjárásról váltott mondat után a násznép beült az autóba, (két saját és egy kölcsönzött járműbe) és elhajtottak Prágán kívülre. Az anya és az apa két külön autóban ültek. Fél óra múlva megérkeztek az úticéljukhoz. Megálltak a vidéki város főterén, a tér egyik oldalán egy kastély magasodott, málladozó sgrafittós homlokzattal, az előtte álló padnál várta őket a plébános. Először Maximilián lépett oda hozzá, üdvözölték egymást, majd Maximilián sorban bemutatta a násznépet. A plébános mindenkivel kezet fogott, és néhány utcán át a templomhoz vezette őket, ahol a sekrestyés éppen valami papírokat cserélt ki a főbejárat melletti vitrinben. A hóna alatt tartott összetekert papírokkal egyensúlyozva ő is kezet fogott velük. Kinyitotta a kaput, megvárta, amíg mindenki bemegy, és amikor épp készült bezárni az ajtót, megjelent néhány turista. A sekrestyés magyarázni kezdte nekik, hogy a templom zárva van, habár hétfőnként szoktak zárva tartani, ma pedig kedd van, tehát valójában nyitva kellene lenniük. A legfáradhatatlanabb turista, akin rövidnadrág és vízhatlan kék esőkabát volt, olyan hangosan vitatkozott, hogy az érvelése egészen a sekrestyéig elhallatszott, ahol a plébános még futva átismételte a szertartás menetét. Hirtelen, anélkül hogy befejezte volna a megkezdett mondatot, az orra alatt odamorgott valami olyasmit, hogy „megbocsásanak”, kirohant a templomból, és egyenesen a kék széldzsekis turista előtt állt meg, akiről helyesen azt feltételezte, hogy

az ő hangját hallotta a sekrestyében. A turista meglepetten elhallgatott. A plébános megállt előtte, egyenesen a szemébe nézett, és azt mondta: – Ma ez a templom egy jelentős társasági esemény miatt tart zárva. Van egyéb kérdése, fiatalember?

A turista egy pillanatra meglepődött, majd a többiek felé fordultában, akik szintén megálltak és őt figyelték, megszólalt: – Nem zavarnánk, csak a freskókat szeretnénk megnézni.

A plébános köhécselt egyet és az mondta: – Abban az esetben, ha öt percen belül képesek átöltözni az alkalomhoz illő ünnepi ruhába, megvárom magukat, ellenkező esetben isten velük. Van önöknél öltöny és nyakkendő?

– Öltöny és nyakkendő? – kérdezte a turista, mintha nem értette volna a kérdést.

– Öltöny és nyakkendő – ismételte a plébános.

A turista végignézett magán és a társain, akik kicsit távolabb álltak, és azt mondta: – Hát nem is tudom.

– Attól tartok, hogy nincs az alkalomhoz illő öltözőkük – mondta a plébános. – Helyesen értékelem a helyzetet?

– Hogy mit, kérem?

– Úgy sejtem, hogy nincs önöknél más öltözők, mint az, amelynek élénk színében épp gyönyörködhetem.

– Hát, másunk nincs, tudja, csak egy napra jöttünk.

– Látom, hogy helyesen következtetem. És most, mivel nincs az alkalomhoz illő öltözőkük, kénytelen vagyok legmélyebb sajnálatomra közölni önnel, hogy önöket a mai napon egy jelentős társasági esemény miatt, amely pár perc múlva megkezdődik, nem tudom fogadni. Bármikor azonban szívesen látom önöket a katolikus egyház eme hajlékában.

– Hmm – mondta a turista –, akkor ma nem fog beengedni minket, ugye?

– Nagyon helyesen következtet, fiatalember. Mindenesetre nagyon örültem, hogy lehetőségem volt önnel megismerkedni – tette hozzá a plébános határozottan, ámde minden irónia nélkül.

A turista megfordult, és miközben visszament a társaihoz, a sekrestyés bezárta mögötte a kaput. Megkezdődhetett a szertartás. A pap hosszas beszédet intézett a jegyespárhoz, amelynek újra és újra visszatérő fő mondanivalója valószínűleg az volt, hogy a család teste a nő, míg a feje a férj. Antonín Lukavský doktor, a család barátja, a beszéd közben többször is feltette magában a kérdést, vajon mennyi tapasztalata lehet a plébánosnak a nőekkel, miközben Alice anyja, Květa azon morfondírozott, vajon nem dagadtak-e meg a szemei a sírástól. Örömmel töltötte el, hogy a templomi megvilágításban az árnyékok nem voltak túl markánsak, és dagadt szemei nem voltak annyira feltűnőek. A beszéde végén a plébános visszakanyarodott oda, hogy a vőlegény egyik ősét, bizonyos Jindřichet már 1716-ban grófi méltóságra emelte VI. Károly, és nem sokkal később a fia, Mikuláš megvásárolta a helybéli kastélyt, és nemcsak a kastély kápolnáját díszítette ki, hanem a helybéli templomot is. Majd megjegyezte, hogy a nemesi titulusok ugyan már érvényüket veszítették, mert az állam és első elnöke, Tomáš Garrigue Masaryk eltörölte őket, de azért nem törvénybe ütköző dolog megemlékezni azokról az időkről, amikor nemcsak a titulusok, de a jó erkölcs is szokásban volt, és érvényben volt még az Isten szava, úgy, ahogy azt a szent apostoli egyház hirdette. Röviden beszélt a trón és az oltár egységéről is, és a hosszasan előkészített beszéde legmerészebb részeinél mindig szétterült az arcán valami ártatlan mosoly. Ezután Alice és Maximilián gyűrűt váltottak, megcsókolták egymást, és végül aláírták a nyilatkozatot, amely kimondta, hogy a házasság – érdekes módon elsősorban – szerződéses kapcsolat, amely azonban az utolsó dolog volt, amelyre az ifjú pár ebben a pillanatban gondolt. A szertartás végeztével a plébános behívta a násznépet a sekrestyébe. Alice és Maximilián, ha akarták, ha nem, most már teljesen magukra voltak utalva. Válaszoltak a kérdésekre, beszélgettek a romló minőségű miseborról ebben a romlott kommunista érában, Alice a barátnőivel viccelődött, Maximilián szlivovicét iszogatót, amit, mint ilyen alkalmakkor mindig, valaki valahonnan előhúzott, de közben észrevétlenül elkezdte behálózni őket új helyzetük metallurgikus csipkehálója, amely azonban még csak

imitt-amott, foszlányokban mutatkozott. Szemről szemre épült fel a csipke lyukrácsa, amely körülvette, körülölelte, védelmezte és egybezártá őket.

A násznépet még egy ceremónia várta Prágában, az egyházi esküvőt ugyanis az állam nem ismerte el. Előttük állt a visszaút, és egy újabb beszéd, ezúttal civil személytől. A visszaúton Antonín bácsi a plébános beszédének mondanivalóján gondolkozott. Valahogy oda nem illőnek érezte ebben a modern, emancipált világban, a hatvanas évek végén, amely azt hirdette magáról, hogy legalább az alapvető dolgokban biztosan jobb, mint az őt megelőző korszakok. Az idő, amelyet a plébános beszéde elvett tőlük, azonban nem volt haszontalan. A finoman szólva sem toleráns beszédével az elviselhetetlenségig elnyújtotta a szertartást, így a gyűrűváltás kivételesen több volt, mint a lepkekönnyű boldogság illanó pillanata. A már fellibbent fátyol, az elcsattant csók és az aláírt papírok voltak a jutalom azért a halom intoleráns pillanatért, amelyek a prédikációt barikádszerű obeliszkké tornyozták. Antonínt végül nem hagyta nyugodni a dolog, és mivel egy autóban ült az ifjú párral és az apával, aki a kocsit vezette, megkérdezte, mit gondolnak a prédikációról. Maximilián egyetértett Antonínnal, és kissé bocsánatkérően mondta, hogy tudja, a plébános valóban sokáig és gondosan készült erre a beszédre, és, hogy a pap előre örült annak, hogy mennyire tetszeni fog nekik a prédikáció. Alice azonban meglepte Antonínt.

– Miért, bácsikám, azt gondoltad, hogy majd a hippiket fogja éltetni, vagy az LSD-t? Ébredj már fel! Hiszen pap, vagy nem? – zárta le a témát Alice. – Hiszen csak egy pap.

– Bizony, Toník, egy pap. Úgyhogy minden úgy van rendben, ahogy van – tette hozzá az apa –, úgy, ahogy van.

Amikor visszaértek Prágába, volt még egy kis idejük, mivel a polgári esküvő csak egy óra múlva kezdődött, az anyakönyvvezető nem volt messze, és ezt a ceremóniát senki sem vette annyira komolyan, mint az előzőt. Alice, Maximilián és az anya behozták a szendvicseket, a bort és a kis kerek esküvői aprósüteményeket. A vendégek szétszédtek a lakásban, pihentek és felkészültek a polgári ceremóniára.

Kint egy fehér köpenyes, izzadt homlokán barna tányérsapkát viselő, nagydarab férfi ráfeküdt a csengőre. Mellette egy valamivel alacsonyabb, középtermetű, világos hajú ember állt, aki világos nadrárgján tiszta fehér kötényt, és a fején kis fehér sapkát viselt. Az ajtóhoz legközelebb a férj tanúja állt, ő nyitott ajtót a vendégeknek. A magasabbik férfi odahajolt a tanúhoz, és azt mondta, hogy Lukavský doktorral szeretne beszélni. A tanú tanácstalanul vállat vont, és azt mondta nekik, hogy senkit sem ismer itt, és hogy bár mindenki bemutatkozott neki, a neveket elfelejtette, de hogy várjanak, mindjárt intézkedik, és ezzel elment megkeresni Maximiliánt. Az megkereste a doktort, a doktor pedig kijött az ajtóhoz. A magas, tányérsapkás férfi odahajolt és a doktor fülébe súgott valamit. A doktor rámosolygott a két férfira, és betessékelte őket. Elvegyültek a násznép között, majd Alice apjához léptek.

– Na, kedves Josefem, megérkezett – mondta a doktor.

– Mi érkezett meg, Tonikám? – kérdezte az apa.

– Hát, amiről beszéltem neked, a meglepetés.

– Aha, jó, jó... szóval annak a tortának akarod a szobát, ugye?

– Csöndesen, Josef – szólt rá kárálva Antonín –, meglepetés lesz!

– Jól van, persze, na, akkor majd ide tesszük hozzám, a volt szobámba...

Ott rend is van, és asztal is – mondta az apa.

Beléptek a szobába. A helyiségben egy barna faasztal állt, rajta újságok, félig megfejtett keresztrejtvény, szemüveg és golyóstoll hevert. A kötényt viselő férfi végigmérte az asztalt. Levette róluk az újságokat, a szemüveget, meg a tollat, és a zsebéből mérőszalagot vett elő. A többiek pillantásai közepette lemérte az asztalt.

– Nem egész méterszer másfél méter – jegyezte meg a kötényes férfi szemrehányóan.

– És az nem elég? – kérdezte a doktor.

– De hiszen világosan megmondtam, hogy egy méterszer egy méter negyvenöt centiméteresre van szükségem. De hiszen világosan megmondtam! – magyarázta a kötényes férfi mogorván.

– Hát, szét is lehet húzni – mondta az apa. A doktorra nézett és így szólt: – De, Tonda, nem azt mondtad, hogy egy torta lesz a meglepetés?

– Nahát, torta vagy nem torta? – fordult oda a doktor a fehér kötényes férfihoz.

– Természetesen az, testvérem – válaszolta a kötényes férfi, aki igyekezett megtalálni a módját, hogyan húzza szét az asztalt. A doktor még egy kérdő tekintetet vetett feléje, de a férfi észre sem vette, és elkezdte széthúzni az asztalt.

– Hát, tudják, nem sokat használjuk – magyarázta az apa a kötényes férfinak – azért szorul ennyire.

Majd segíteni kezdett az asztal további részeinek széthúzásában.

– Éppen elég lesz. Igen, éppen elég – mondta a kötényes, amikor megmérte a széthúzott asztal lapját.

– Most csak azt kérném – folytatta, és körbenézett –, hogy az elkövetkező fél órában senki se lépjen be ebbe a helyiségbe.

Az apa a doktorra nézett, az pedig a fehér kötényesre, majd megszólalt: – Szerintem... ezt meg lehet oldani, nem igaz, Josef?

– Persze – válaszolta az apa.

Az elkövetkező néhány percben a kötényes férfi berendezkedett a szobában, a magasabb, nagy termetű, fehér köpenyes férfi a doktorral közösen különböző méretű papírdobozokat hordtak be neki. Minden alkalommal kopogtak, a cukrász kinyitotta az ajtót, ők pedig beadtak neki egy vagy több dobozt. Aztán az ajtó előtt állva örködtek, nehogy valaki véletlenül benyisson a szobába. Pontosán huszonkilenc perc múlva kinyílt az ajtó, és a doktor, a barna tányérsapkás férfi, valamint az apa beléphettek a helyiségbe. Bementek és végignézték az asztalon. Az asztalon egy méter magas marcipánpalota pompázott.

A kötényes férfi cukrász volt, ez mostanra elég egyértelművé vált, az asztalon álló építmény pedig gótikus katedrálisok, kastélyok és paloták kombinációja volt néhány udvarral egybefogva.

– Hát, Svoboda úr, ezt nem vártam volna – mondta a doktor.

– Orvos testvérem – válaszolta a cukrász –, esküvője, és így esküvői tortája csak egyszer legyen az embernek életében, ezért aztán hadd élvezze csak ki a menyasszony, a vőlegény és a vendégsereg.

Egy pillanatnyi hallgatás után megkérdezte: – Remélem, hmm... gondolom, hmm... szóval szívesen intéznék néhány szót az ifjú párhoz – mondta a cukrász, és köhécselni kezdett. – Már mint, ha lehetséges... – tette hozzá, és végignézett a körülötte állókon. A doktor az apára nézett, aki képtelen volt levenni a szemét a marcipán műremekről.

– Lehetséges lenne, Josef? – kérdezte a doktor.

Az apa azonban nem vett róla tudomást, körbejárta az asztalon magasodó katedrális és egyben palotát, csóválta a fejét, és az orra alatt olyasfélét dörmögött, hogy: – Én még ilyet nem láttam, én még ilyet nem láttam – dűnnyögte félhangosan, és időről időre felnevetett. Ahelyett, hogy a doktor kérdésére válaszolt volna, megkérdezte: – És ezek a figurák... ezeket az alakokat meg lehet enni?

– Természetesen – válaszolta a cukrász megbotránkozva. – Minden, amit itt lát maga előtt az asztalon, ehető.

– Tökéletes – dűnnyögte az apa –, ez maga a tökély... Ez egy műalkotás.

– Természetesen – felelte a cukrász.

– Josef, gondold, hogy Svoboda úr mondhatna néhány szót a vőlegénynek, a menyasszonynak és a vendégeknek? – ismételte meg a kérdést a doktor.

– Persze, természetesen, Tonikám – válaszolta az apa. – Egy pillanatot várjatok, mindjárt idehozom őket.

A helyiség fokozatosan megtelt, és hogy mindannyian beférjenek, körbe kellett állniuk az asztalt, amin a marcipánpalota állt. Aki csak belépett a szobába, elnémult. A beszélgetés teljesen elhalkult, kint a templomi óra elverte a delet, de senki sem tudott koncentrálni arra, hogy számolja az ütések. Amikor megtelt a szoba, az apa körbenézett, és azt mondta: – Kedves Alice és Maximilián, itt előttetek áll Tonda bácsikátok ajándéka, aki szeretne néhány szót intézni hozzátok. Részemről csak annyit, hogy a cukrász úr azt mondta, a figurák ehetőek.

– Tehát, kedves Alice és Maximilián, kedves vendégek! – ragadta magához a szót a doktor. – Ez az én esküvői ajándékom számotokra, de el kell mondanom, hogy sokkal nagyobb és sokkal szebb, mint amit vártam. Nincs még olyan régen, hogy Alicét be kellett oltanom...

– Tetanusz ellen, bácsikám, tetanusz – kiabált közbe Alice.

– Így van, tetanusz ellen – mondta a doktor. – Látják, még emlékszik – mondta a doktor, és körbenézett. – De nem fogom családi történetekkel untatni önöket, legfeljebb annyit mondanék el, hogy egy szekrénybe bújít el előlem, ami tele volt iratokkal, és képtelen voltam onnan kihúzni, és úgy összehányta nekem a papírokat, hogy még egy hét múlva is azokat rendezgettem. Nem is volt ez olyan régen, és most csak gratulálni szeretnék nektek ehhez az örömteli naphoz, amelyre, remélem, mindig emlékezni fogtok, akkor is, amikor az életben esetleg nem minden alakul úgy, ahogy azt elképzeltétek. Úgyhogy még egyszer sok boldogságot kívánok, és egyúttal szeretném megköszönni Svoboda cukrászmester úrnak, ugyanis az ő ötlete volt, hogy tortát adjak nászajándékba. Ez a torta tulajdonképpen műalkotás, és sokkal nagyobb, mint amit vártam, és az alkotója, Svoboda cukrászmester úr szeretne néhány szót szólni róla. És kérem, ne csodálkozzanak, ha testvéreknek szólítja majd önöket. Tehát, Svoboda úr, öné a szó.

A cukrász a marcipánépitmény elé állt, meghajolt, lassan előhúzott egy négyrétre hajtott papírdarabot, és remegő hangon olvasni kezdett: – Tisztelt menyasszony, tisztelt vőlegény, tisztelt doktor úr, kedves vendégek, tisztelt ápoló úr, kedves fivérem és nővéreim! Manapság ritkán szoktam olyan megrendelést kapni, amit ilyen szívesen teljesítenék, mint ezt a mostanit, a nagyra becsült Lukavský doktor úr kérését, akit, remélem, barátomnak nevezhetek. Annak ellenére, vagy éppen azért, kedves menyasszony nővérem és kedves vőlegény fivérem, mivel személyesen nem ismertelek benneteket, alkotásommal a házasság szimbolikus és univerzális jegyeit kívántam bemutatni.

A cukrász meghajolt, és félig a publikum, félig a műve felé fordult: – Ahogy bizonyára észrevették, ennek a palotának három emelete van.

A legmagasabb a mennyet szimbolizálja. Ezért találhatók itt a szentek, az Isten, az angyalok és más természetfeletti lények, és ahogy látják, minden fehérből készült, konkrétan marcipánból, tejszínhab díszítéssel. Ez az úgynevezett mennyei birodalom, amely túlmutat rajtunk, és fölöttünk helyezkedik el. Talán egyszer mind oda kerülünk. Kérem, figyeljék meg, hogy minden emeletet ki lehet nyitni, és be lehet kukucskálni – a cukrász körbenézett, és megemelte a palota tetejét. Belül kis figurák látszottak, akik mintha egymással beszélgettek volna. – A következő emelet a mi világunk, a földlakók emelete, ide helyeztem el a menyasszony, a vőlegény és a vendégek stilizált alakját, és amint láthatják, az emelet szürke színű, amelyet kávéőrlemény hozzáadásával értem el. Ez a mi földi szféránk, ahogy az előbb már említettem. Az utolsó emelet, vagyis a földszint, az maga a pokol, láthatják, hogy sötétbarna színű, amit a csokoládétól kapott. Kérem mindazokat, akik szeretik a csokoládét, ebbe kóstoljanak bele. Itt helyeztem el, ahogy az ablakokon keresztül látni is lehet, az ördögöket, a krampuszokat, a sátánfajzatokat, és itt-ott egy-egy sárkányt. Az alvilágot, vagyis a poklot szimbolizálja, és ezt az emeletet nagyon tudom ajánlani, a csokoládékrémet ma reggel készítettem a saját receptem alapján – mondta Svoboda úr, és felhagyott a papír böngészésével, amire a beszéde volt írva.

– De engem innen hátulnézetből ez az épület nagyon emlékeztet valamire, Svoboda úr – szólalt meg Lukavský doktor.

A cukrász ismét meghajolt és azt mondta: – Igen, nagyon jó megfigyelő, doktor testvérem, nagyon jó megfigyelő, végül is, végül is, hogyan is lehetne másképp?

– Akkor most igazam van, vagy nincs igazam? – firtatta tovább a doktor.
– Nagyon emlékeztet valamire, de nem tudom mire.

– Hogy is lehetne másképp, a doktor testvérem igazán figyelmes ember – tette hozzá a cukrász és azt mondta: – Én személyesen úgy gondolom, hogy már most idetartozik a legfelsőbb emeletre, igazán ez a véleményem. Mert a szíve tele van együttérzéssel, hmm... Együttérzéssel. De ismerem a gyengéit, és úgy hiszem, hogy a csokoládét fogja előnyben részesíteni a tejszínhabbal szemben, a csokoládé pedig a földszinten, az ördög

fészkében található, így aztán kénytelen lesz leszánkázni a földszintre, hmm... De hogy válaszoljak orvos testvérem kérdésére, a figyelmesebbek talán észrevették, hogy a homlokzatot, hogy úgy mondjam, a Károly téri Szent Ignác-templom ihlette, ugyanebben a szellemben folytatódik aztán a díszítés és a szentek ábrázolása is. Hanem, és ez az, ami gondolkodóba ejtette doktor testvéremet, a hajó-rész, amelyre mutatni méltóztatott, azt a végül fel nem épített újvárosi katedrális alapján terveztem. Kérem szépen, arról beszélek, amelyiket nem fejezték be Vencel király alatt – aki most nem tudom, hogy a harmadik vagy negyedik-e –, szóval arról, amelyik a Jungmann-szobor mögött áll a kertben, már vagy pár száz éve félkész állapotban. Hiszen tudják, melyikre gondolok. Na, de a mi katedrálisunk felépült, és azt remélem, hogy ízleni is fog önöknek. Szeretném továbbá felhívni a figyelmet arra, hogy ez az egész torta-katedrális, a palotával és a kastéllyal egyetemben részekből van összeállítva. Ahogy azt láthatják, szét lehet szedni. Ide, az asztal mellé, odakészítettem az összehajtogatható dobozokat a vendégeknek járó kóstoló számára, minden dobozba pontosan egy darab torta fér bele. Kéretik nem szeletelni! Komolyan! Ne szeleteljék, mert akkor összeomolhat az egész építmény. Nem vágni, hanem szétbontani! *Szét-bon-ta-ni!* Tisztelt menyasszony nővérem, tisztelt vőlegény fivérem, sok boldogságot! – fejezte be a cukrász, és meghajolt.

Ezt a jelenlévők tapsa követte, miközben Alice odalépett hozzá és arcon csókolta. A cukrász meglepődött, és azt mondta neki: – Csak magán múlik, nővérem, hogy melyik emeleten végzi, csakis magán.

– Ugyan már – felelte Alice –, hiszen ez mindkettőnkön múlik, rajtam és Maxon is.

– Hát tulajdonképpen igen, így gondoltam – mondta a cukrász.

A következő pillanatban Alice a doktor nyakába vetette magát, és a vendégek elkezdték körüljárni a tortát, benéztek az ablakokon, szemrevételezték a szenteket a homlokzat mélyedéseiben, és belélegezték a kakaó, a kávé és a kókusz illatát. Közben a cukrász és segítőtje elbűcsűztak, és Maximilián, Alice és Lukavský doktor kikísérte őket az utcáig. A cukrász és kísérelője beültek a bejárat előtt parkoló mentőautóba,

és elmentek. Amikor már messze jártak, Alice megkérdezte: – Honnan szedted, bácsikám, honnan szedted?

– Melyiket? – kérdezte a doktor. – A cukrászt vagy a tortát?

– Mindkettőt, doktor úr, mindkettőt – szólt közbe Maximilián, aki Alice kezét fogva állt ott.

– Ja, tőlünk van – válaszolta a doktor. – Érdekes egy paciens. Egyszer majd mesélek róla többet is, Áli, és magának is, Maximilián, már ha érdekel benneteket – majd Alicére nézett és hozzátette: – Majd többet is mesélek róla, de ahhoz előbb az kell hogy én is többet tudjak róla.

Alice apja közben összehívta a vendégeket, és elindultak az anyakönyvvezetőhöz. Az anyakönyvvezető fekete öltönyt viselt, és a nyakában aranyozott lánc lógott. Fogadta őket, elmagyarázta, kinek hova kell állnia, és hogy néhány perc múlva kezdenek. Habár a kisebbik házasságkötő termet kérték a kettő közül, a székek fele így is üresen maradt.

– A maguké olyan kedves, kicsi esküvő, igaz? – konstataálta az anyakönyvvezető.

– Ha minden rokonom itt lenne, kedves ceremóniamester úr – vágta oda Maximilián –, abból az ágból, amelyet VI. Károly 1716-ban grófi címmel tüntetett ki, és akik 1578 óta nemesi rangot viseltek, akkor Prága legnagyobb termébe sem férnénk el.

– Vagy úgy – mondta az anyakönyvvezető lakonikusan, és a mosoly lefagyott az arcáról. – A mi szocialista köztársaságunkban azonban mindannyian egyenlők vagyunk, uram. Szerencsére.

– Ajaj – suttogta Alice az apja felé. – Ez nem valami jól kezdődik, apa.

– Mi történt? – kérdezte az apa.

– Max azt a kommunistát oktatja.

– Aha, osztályharc a gyakorlatban – tette hozzá a nagybácsi.

– Na igen, de ő adja a pecsétet, amire viszont szükségünk van – mondta Alice félrefordulva.

– Nekem semmi bajom ezzel az állammal – hallatszott Maximilián hangja. – Csak az a bajom, hogy a címere ellentmond a heraldika leg-alapvetőbb szabályainak.

– A minek? – kérdezte a hivatalnok.

– A heraldikának – ismételte meg Maximilián. – Így hívják külföldiül a címertant, az állami és családi címerekkel foglalkozó tudományágat.

– És miben mond ellent a heraldikának, vagy a hogy is hívjáknak a mi állami címerünk?

– Ahogy az ismeretes, a cseh oroszlán nem foghatná a mellén a szlovák címert. Mert a címer közepén csakis az uralkodó dinasztia címere foglalhat helyet.

– Az uralkodó dinasztíának?

– Igen, az uralkodó dinasztíának.

– De nálunk manapság nincs uralkodó dinasztia, vőlegény elvtárs! Nálunk népi demokrácia van, ha nem vette volna észre!

– Hát éppen ez az! Erről van szó!

– Miről?

– Hát arról, hogy ha nincs uralkodói dinasztia, akkor az állami címernek felezettnek vagy negyedeltnek kell lennie, vagyishogy a cseh és a szlovák résznek egyenrangúnak kellene lennie.

Alice anyja az előtérben állt, és így figyelemmel kísérhette a beszélgetést. Amikor ráébredt, mi a vita tárgya, az égre nézett, és odalépett Josefhez. Megrángatta a kabátujját, a szemével jelezve, hogy vonuljanak félre.

– Mi történik itt, Josef?

– Ugyan, Květus, semmi, egyszerűen csak beszélgetnek.

– Egyszerűen csak beszélgetnek? Neked még nem jutott el az agyadig, hogy a lányod megy férjhez?

– Na, de mit szeretnél, mit csináljak?

– Valahogy állítsd le őket, nehogy összevesszenek!

– De hogy?

– Valahogy!

– És mit mondjak nekik?

– Bármit, tökmindegy... Te, Josef! – Květa sarkon fordult, odakopogott Maximiliánhoz és a hivatalnokhoz, és középük furakodott.

– Uraim, akkor... talán vágjunk is bele, nincs igazam? Az esküvő nem akármilyen! A menyasszony és mi is nagyon izgatottak vagyunk már. Maga nem ideges, anyakönyvvezető úr? És maga, Maximilián? Nekem úgy tűnik, hogy a menyasszonyt már az ájulás környékezi. Mellesleg, anyakönyvvezető úr, én...

– Ön a menyasszony édesanyja...

– Kitűnő a memóriája, anyakönyvvezető úr, hogy is képes mindenre emlékezni, kérem, amikor naponta annyi új emberrel találkozik? Én, kérem, néha még a legegyszerűbb dolgokat sem tudom fejben tartani, de hát ugye én már öregszem.

– Ugyan, kedves asszonyom... – ellenkezett az anyakönyvvezető, akit az örömanya finoman, a könyökénél fogva odavezetett a frissítőkkal megrakott asztalhoz.

Lassan a menyasszony, a vőlegény és a vendégek is felsorakoztak, és a magnetofonból felzendülő zene dallamára beléptek a házasságkötő terembe. Bent az asztal mögött már ott várta őket az anyakönyvvezető, nyakában aranyozott láncsal, amin ott lifegett az elfuserált államcímér. Bizonyos idegesség azért maradt a hangjában, és úgy tűnt, hogy a beszédében minden olyan szót külön hangsúlyozott, amely a szocialista államra vonatkozott. Maximilián és Alice másodszorra is gyűrűt cseréltek, másodszorra is megcsókolták egymást, és másodszorra is aláírták a házassági szerződést. Őket követték a tanúk, és ezzel vége is volt a szertartásnak. Amikor búcsúzkodni kezdtek, az anyakönyvvezető azt mondta Maximiliánnak: – Ez a címeres dolog jó, nagyon jó.

– Miért? – kérdezte Maximilián. – Hogy érti?

– Hát, tudja, vőlegény elvtárs, én ugyanis Besztercebányán születtem, és szlovák vagyok.

A ceremónia végeztével ismét hazamentek. A menyasszony és a vőlegény átöltöztek, a férfiak meglazították a nyakkendőjüket, Květa leült a díványra a férje mellé. Amikor a vendégek többsége összegyűlt a nappaliban, Maximilián megkocogtatta a poharát egy kiskanállal, és a saját, valamint felesége nevében megköszönte, hogy nem verték nagydobra

a templomi esküvőt. Aztán Alice állt fel, és minden jelenlévőt meginvitált vacsorára a közeli étterem szalonjába. Őt Anna néni követte, aki könnyekkel a szemében visszaemlékezett Alice gyermekkorára, és nekikezdett egy történetnek is, de közben Antonín bácsinak eszébe jutott, hogy Maximilián szülei ugyan nem élhették meg ezt az esküvőt, de hogy koccintaniuk kellene az emlékükre. Ezek után a nagynéni ismét megpróbálta magához ragadni a szót, de az addigra kis csoportokra oszlott vendégek figyelme elterelődött az Alice gyermekkoráról szóló történetről, és már nem figyeltek a nagynénire.

– Miért nem avatkoztál bele, Josef? – kérdezte Květa a férjét. – Kérlek szépen, magyarázd meg nekem, miért nem avatkoztál közbe a szertartás előtt. Hát nem tudod, hogy az az alak micsoda egy kommunista?

– De hát mindegy, nem? Nem történt semmi.

– De történhetett volna, nem állhatsz ott, mint egy darab tuskó.

– De hiszen csak minden második szót értettem.

– Hát akkor legközelebb állítsd hangosabbra a hallókészülékedet!

– De hát hangosra volt állítva!

– Igen, de rendszeresen cserélned kellene benne az elemet.

– Alice veszi nekem őket. Még tartalékom is van belőlük.

– Szóval nem sokat hallottál belőle?

– De igen, azért valamit hallottam.

– Na, ezt nem tudtam... És Tondával már beszéltél róla?

– Ugyan már, Tonda pszichiáter, nem pedig neurológus vagy fül-orr-gégész.

– Természetesen tudom, de biztos szerezne neked valakit, hiszen annyi ismerőse van.

– Ez az öregséggel jár, Květuska, erre nem jó semmiféle ismerős.

– Ugyan kérlek... És... szóval nem akarsz visszaköltözni... Josef?

Josef felé fordult, belenézett abba a mélyzöld szemébe, és azt mondta:

– Még nem tudok Květa, egyelőre nem.

– De nekem miért nem szóltál, én már mindent elrendeztem, hogy saját kuckód lehessen.

Josef Květa vállára tette a kezét, és ahelyett, hogy tovább hallgatta volna, felállt a díványról, és kiment a szobából. A vendégek lassan elindultak az étterembe, ahol pontban nyolc órakor és néhány koccintás után megkezdődött a vacsora. A teremben azon a tizenkét vagy tizenöt emberen kívül senki sem volt. Tíz óra körül a szalon elnéptelenedett. Kedd volt, másnap munkanap, erre hivatkoztak a legtöbben, akik búcsút vettek az ifjú pártól, habár még szívesen maradtak volna. Utolsónak az apa maradt. Kifizette a vacsorát, és aztán hármásban elindultak a lakás felé. A bejárat előtt Alice és Maximilián elbúcsúztak tőle, még sétálni akartak egy kicsit.

– Esküvő csak egyszer van az életben, és kulcsotok is van. A templomi rész szép volt. Jó ötlet volt, nagyon jó ötlet. Egyébként minden rendben van?

– Igen, mérnök úr – mondta Maximilián –, természetesen minden a legnagyobb rendben.

– Igen? Akkor minden oké, Álí?

– Örülök, hogy jól érezted magad, apa.

– Szép nap volt...

– Igen. Klassz volt, apa.

– De miért nem akarta beengedni azokat a szerencsétlen turistákat? – kérdezte meg az apa.

Maximilián vállat vont.

– És tulajdonképpen hogyan ismerkedett össze ezzel a pappal? Tudja, meg akartam kérdezni tőle is, de aztán valahogy nem volt bátorságom.

– Nem kellett győzködnöm, Černý úr. Ő temette az apámat. Szívesen vállalta. Tulajdonképpen az ő ötlete volt, ő maga ajánlkozott, amikor meghívtam az esküvőre.

– Aha – mondta az apa. – Na, én már megyek aludni, de ne felejtsetek el, hogy rengeteg enniváló van, a legjobbakat abba a kicsi hűtőbe dugták, aztán valahogy megfélekedtek róla, úgyhogy legalább ti egyetek belőle. Akár éjszaka is. Kikapcsolom a hallókészüléket, úgyhogy az ördög sem ébreszt fel. Csak nyugodtan nyissatok be, és szolgáljátok ki magatokat.

– Ne aggódj miattunk, apa, menj csak aludni – mondta Alice, és pusztit nyomott az apja arcára.

Az apa megragadta Maximilián kezét, megrázta, aztán megfordult és elment. Az ifjú pár még sétált egy kicsit. Végigmentek néhány utcán, átsétáltak a parkon, de nemsokára fájni kezdtek, úgyhogy hazamentek. Az apa már aludt. Habár Alice próbálta kivárni, amíg Maximilián a fürdőszobában megmossa a fogát, hogy jó éjszakát kívánhasson neki, de... és... hogy... soha nem gondolta volna... hogy a boldogság... ennyire... fárasztó... hogy a... b-o-l-d-o-g-s-á-g ennyi... e-n-n-y-i-r-e n-e-m l-e-h-e-t l-e-h-e-t . . .